

[Preben Lange]

sætte en lov af 1979 ud af kraft? Hvis der er en konflikt i ånd og bogstav mellem en lov af 1939 og en lov af 1979, hvilken lov skal man da holde sig til?

Nej, jeg kan kun henstille, at Folketinget sørger for, at en fremtidig fortsat brydning af kryolit – den være sig nok så kortvarig, om det også kun drejer sig om 2 år til – sker på et lovgrundlag, som tager hensyn til, at vi i Grønland har grundlæggende rettigheder i undergrundsspørgsmålet, og at der er nedsat et Fællesråd vedrørende Mineralske Råstoffer, samt at dette Fællesråd har udtalt sig i sagen.

Sådan som denne sag har udviklet sig, så jeg egentlig helst, at minevirksomheden Ivittuut rent faktisk blev stoppet pr. 31. december 1986, for selv om jeg altid har været enig i, at de grønlandske mineraler skal udnyttes, er det efter min opfattelse ikke rart at være så meget til grin, som vi er blevet i denne sag. Vi ved godt, at den afgift til Grønland, som en eventuel ny kryolitkoncession måtte kunne bringes til at afkaste, er så lille set i forhold til de værdier, som gennem de mange år kvit og frit er blevet hentet ud af Ivittuut, at hele sagen får et ironisk skær. Det er et eller andet med, at her står vi og beder om nogle krummer fra de riges bord, og den ironiske side af sagen bliver jo ikke mindre af, at det bord, der her er tale om, er vores eget, for sådan er de politiske realiteter jo. Men i Grønland ønsker vi bare ikke at stå og se på, at selskabet fortsætter sin minedrift og dermed sin miljøforurening, uden at det grønlandske samfund får tilført andet end et stort hul i jorden.

Det, vi anmoder om her i Ivittuutminens ellefte time, er, at der i det mindste her til allersidst bliver sat et par principper på plads, som har at gøre med ret og rimelighed.

Kan det ikke lade sig gøre, kan jeg ikke se andet, end at minevirksomheden i Ivittuut bør stoppes helt.

Steenholdt (Grønl.):

Jeg havde egentlig haft lyst til at holde en længere tale, men efter at have hørt de faldne udtalelser fra forskellige ordførere er jeg nødt til at forkorte min tale.

Jeg ville have ridset det historiske forløb for Kryolitselskabet op, hvor få penge vi har

fået, fordelingen af dem og det forhold, at vi fik 50 mill. kr. for lidt i forhold til de mange millioner i forbindelse med aktiesalget.

Men jeg vil nøjes med at sige følgende. Jeg har som medlem af råstofudvalget fulgt spørgsmålet om statens salg af aktierne i Kryolitselskabet Øresund og er ud fra de givne oplysninger, hvis rigtighed jeg ikke havde grund til at betvivle, gået ind for salget af aktierne til private dengang. Jeg har altså stemt for det.

Det er derfor en overraskelse for mig, at Kryolitselskabet efterfølgende har fået en anden opfattelse. Jeg har for så vidt ingen grund til at betvivle, at ministeren for Grønland kun har videregivet oplysninger, hvis rigtighed han ikke har betvivlet.

Bla. derfor kan jeg være enig i, at sagen bør undersøges til bunds ved en dommerundersøgelse, sådan som det er foreslået af Socialdemokratiet og Det Radikale Venstre.

Til slut vil jeg blot sige, at jeg glæder mig til at modtage den lille julehilsen fra Grønlandsministeren. Det er vel ment og vel tænkt. Det er et lille citat fra et af vores eventyr: Jeg takker på forhånd.

Søren B. Jørgensen (S):

Jeg har naturligvis hele eftermiddagen sidet og hørt på debatten om Kryolitselskabet Øresund. Jeg har bemærket, at der er visse indledere, der har draget bestyrelsens oplysninger ind. Jeg vil gerne her gøre det helt klart, for at der ikke skal være nogen tvivl om det, at salget af statens aktier er noget, som statens repræsentanter ikke har haft noget som helst med at gøre. Salget er udelukkende foretaget af hovedaktionæren – og det er Grønlandsministeren – og repræsentanter for de private aktionærer.

Men så har jeg til min store overraskelse lagt mærke til, at flere, bl.a. ministeren, har omtalt to rapporter fra GGU, Grønlands Geologiske Undersøgelse. Den ene rapport skulle være dateret den 27. marts 1985 og være forhandlet med Kryolitselskabet og skulle være fortrolig. Da vi ikke i den daværende bestyrelse og ej heller i Fællesrådet vedrørende Mineralske Råstoffer i Grønland har modtaget nogen informationer angående denne rapport, er jeg afskåret fra at kommentere den.